

Pastoraalitutkinnon HOPS, hyväksilukeminen ja siirtymä uuteen tutkintoon

Henkilökohtainen opintosuunnitelma

Pastoraalitutkinto suoritetaan tuomiokapitulin hyväksymän henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti (HOPS). Se laaditaan yhdessä hiippakuntadekaanin kanssa ordinaatiovalmennuksen päättyessä. Henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa *lähiopetukseen* painottuvat A-toteutusvaihtoehdot ovat *ensisijaisia ja suositteluja suoritustapoja*. Tuomiokapitulin hyväksymistä perustelluista syistä opintojakson voi suorittaa etäopiskeluna (B-vaihtoehdon mukaan).

Kirkon koulutuskeskuksen vastuulla olevista opintokokonaisuuksista (opintojaksot 3 ja 5-9) pastoraalitutkinnossa pitää olla A-vaihtoehdon mukainen suoritus *vähintään kolmesta opintokokonaisuudesta*. Tuomiokapitulin järjestämiä opintokokonaisuuksia järjestetään vain A-toteutusvaihtoehdon mukaan (opintojaksot 1-2, 4 ja 10).

Porvoon tuomiokapitulille suoritettava pastoraalitutkinto poikkeaa edellä kuvatuista periaatteista siten, että tutkinnossa tulee olla vähintään neljä suoritusta A-vaihtoehdon mukaan.

Aikaisemmin hankittu osaaminen / hyväksilukeminen

Hyväksiluennan periaatteissa on olennaista tiedostaa kaksi näkökulmaa. Yhtäältä ei ole tarkoituksenmukaista, että opiskelija opiskelee uudelleen asioita, joita vastaava osaaminen hänellä jo on. Toisaalta on muistettava, että pastoraalitutkintoon voi sisältyä samoja aineksia kuin esimerkiksi yliopisto-opintoihin, mutta pastoraalitutkinnon tarkastelunäkökulma on toinen. Tavoitteena on syventää papin ydinosaamista ja tukea hänen kehittymistään kirkon työn ammattilaiseksi. Keskiössä eivät siis ole ensi sijassa akateemisen teologian sisällöt, vaan papin työ ja teologisen aineksen soveltaminen käytännön työhön.

Hyväksiluenta edellyttää tapauskohtaista harkintaa, jolloin opiskelijan osaamista peilataan opintokokonaisuuden osaamistavoitteisiin. Yksi esimerkki mahdollisesta hyväksilukemisesta on se, että teologisen jatkotutkinnon suorittaneelta lisensiaatilta tai tohtorilta luetaan hyväksi hänen tutkimusteemaansa tai opintoihinsa läheisesti liittyvä opintokokonaisuus sikäli kun se liittyy papin työhön. Toinen esimerkki on, että kokeneelta kirkon työn ammattilaiselta luetaan hyväksi opintokokonaisuus, joka liittyy kiinteästi hänen aikaisempaan työhistoriaansa. Molemmissa tapauksissa on kuitenkin otettava huomioon, että pastoraalitutkinnossa opintokokonaisuuksien aihepiiriä tarkastellaan papin työn eikä akateemisen tutkimuksen tai esimerkiksi kanttorin, diakonia-työntekijän, nuorisotyönohjaajan, varhaiskasvatuksenohjaajan jne. tehtävien näkökulmasta.

Hyväksiluentaa koskevat ratkaisut tehdään laadittaessa tutkinnon suorittajan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa (HOPS) ja yleensä päätökset tekee hiippakuntadekaani.

Käytännössä prosessi etenee seuraavasti:

- **Opiskelija** keskustelee hyväksilukemisesta ja mahdollisista räätälöintitarpeista ensin hiippakuntadekaanin kanssa HOPS-keskustelussa. Hiippakuntadekaani arvioi tilanteen ja valtuuttaa opiskelijan ottamaan yhteyttä vastuukouluttajaan.
- **Opiskelija** tekee opintokokonaisuuden vastuukouluttajalle anomuksen hyväksiluennasta.
- **Vastuukouluttaja** arvioi opintokokonaisuuden hyväksiluennan perusteet ja joko
 1. **toteaa, ettei hyväksiluennalle ole perusteita,**

2. sopii opiskelijan kanssa räätälöidystä B-vaihtoehdon mukaisesta opintosuorituksesta (räätälöity opintokokonaisuus suoritetaan Kirkon koulutuskeskukselle, joka antaa opintokokonaisuuden hyväksyttävästi suorittaneelle todistuksen) tai
3. esittää hiippakuntadekaanille koko opintokokonaisuuden hyväksiluentaa. (hiippakuntadekaani tekee Kirkon koulutuskeskuksen vastuukouluttajaa kuultuaan päätöksen)

Kirkon koulutuskeskuksen vastuulla olevien opintokokonaisuuksien vastuukouluttajat

PT3. Sana ja elämä (6 op): Mika Aspinen mika.aspinen@evl.fi

PT5. Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä: Juhani Holma juhani.holma@evl.fi

PT6. Diakonia, missio ja globaali vastuu (5 op): Helena Tuominen helena.tuominen@evl.fi

PT7. Viestintä ja vuorovaikutus (3 op): Reijo Kontio reijo.kontio@evl.fi

PT8. Sielunhoito (4 op): Sirkku Tukiainen sirkku.tukiainen@evl.fi

PT9. Kristillinen kasvatus (4 op): Marja Pesonen marja.pesonen@evl.fi

Esimerkkejä hyväksiluennasta (esimerkit antavat vain suuntaa hyväksilukemisen mahdollisuuksista)

- *Kirkon kasvatuksen ammattilaiset* (nuorisotyönohjaajat, varhaiskasvatuksen ohjaajat, lastenohjaajat) → yleensä suorittavat kasvatuksen opintokokonaisuuden, sillä koulutus on erilainen [kuin aikaisemmat opinnot, opintokokonaisuudessa tarkastellaan koko kasvatuksen kenttää ja näkökulmana on papin työ.
- *Opettajien tutkinnon suorittaneet* → yleensä suorittavat kasvatuksen opintokokonaisuuden, sillä opettajaopinnot tai työkokemus eivät tuota kirkon kasvatustoiminnan tuntemusta.
- *Diakoniatyöntekijä* → Räätälöidään opintokokonaisuus Diakonia, missio ja globaalivastuu.
- *Kanttori* → Jumalanpalveluselämän opintokokonaisuuden hyväksiluentaa tai räätälöintiä voidaan harvinaisesti riippuen työkokemuksesta ja mahdollisista täydennyskoulutuksista.
- *Kirkollisen erityiskoulutuksen suorittaneilta* hyväksiluetaan vastaava pastoraalitutkinnon opintokokonaisuus, esim.
 - Sairaalasielunhoidon erityiskoulutus → Sielunhoito;
 - Raamattuteologia → Sana ja elämä;
 - Jumalanpalveluselämän erityiskoulutus → Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä jne.
- *Lähetystyöntekijältä*, joka on suorittanut Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutuksen (lähetystyöntekijöiden valmentava koulutus) hyväksiluetaan opintokokonaisuuden Diakonia, missio ja globaalivastuu. Mikäli lähetystyöntekijän tehtäviin ei ole sisällytetty diakonisia ulottuvuuksia, B-vaihtoehdon mukainen opintokokonaisuus räätälöidään soveltuvin osin.
- *Lähetyssehteri* → Pelkkä koulutus ei tuota perustetta hyväksilukemiselle. Mikäli asianomaisella on pitkä kokemus lähetyssehterin tehtävästä, opintokokonaisuus voidaan räätälöidä.
- *Terapeutin koulutukset tai työohjaajakoulutukset* → yleensä räätälöidään sielunhoidon opintokokonaisuuden B-vaihtoehto. Myös A-vaihtoehto voi usein olla mielekäs.
- *Viestinnän ammattilaiset* → Opintokokonaisuudesta Viestintä ja vuorovaikutus ei ole B-vaihtoehtoa, joten opintokokonaisuus joko hyväksiluetaan kokonaisuudessaan tai suoritetaan normaalilla tavalla.
- *Teologian tohtori (tai lisensiaatti)*, joka on väitellyt jostain luterilaisen teologian teemasta. → Hyväksiluetaan opintokokonaisuus Kirkon usko, tunnustus ja ekumenia. Jos henkilöllä ei ole lainkaan seurakuntakokemusta, on aiheellista pohtia hyväksilukemisen mielekkyyttä.

Siirtymäsäädökset ja opintojen muuntaminen

Ellei **aiempien** vaatimusten mukaan aloittanut pastoraalitutkinnon suorittaja ole saanut tutkintoa valmiiksi 31.12.2017 mennessä, hänen on siirryttävä suorittamaan sitä uusien vaatimusten mukaisesti ja tehtävä tätä varten henkilökohtainen opintosuunnitelma, jonka hiippakuntadekaani hyväksyy. Tällöin seuraavat nykyisten vaatimusten mukaiset osiot ja uusien vaatimusten mukaiset osiot vastaavat toisiaan sellaisenaan:

2. Kirkon tunnustus	4. Kirkon usko, tunnustus ja ekumenia
5. Jumalanpalveluselämä	5. Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä
6. Sielunhoito	8. Sielunhoito
7. Kristillinen kasvatus	9. Kristillinen kasvatus

Vuoden 2000 vaatimusten mukaiset osiot 1. Raamattutieto ja 4. Raamattu, tunnustus ja julistus vastaavat vain yhdessä uusien vaatimusten mukaista osiota 3. Sana ja elämä. Samoin vaatimusten mukaiset osiot 3. Kirkon hallinto ja 8. Seurakunta työyhteisönä vastaavat vain yhdessä uusien vaatimusten mukaista osiota 10. Työyhteisö ja hallinto. Vanhan tutkinnon osasuorituksia (nykyiset osiot 1. Raamattutieto tai 3. Kirkon hallinto) ei lueta hyväksi. Saarnanäytettä (osio 9) ja opetusnäytettä (osio 10) ei myöskään lueta hyväksi.